

НАРОДНА ОПЕРА РУСЕ

К 78/Д 65

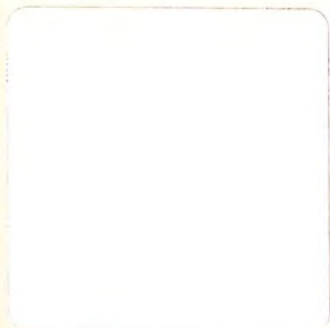

120000868804

ПАЛЯЧО

музикална драма
в 2 действия и пролог

текст и музика от
РУДЖИЕРО ЛЕОНКАВАЛО

444718

120000868804

ПАЛЯЧО

музикална драма в две действия и пролог

Текст и музика от РУДЖИЕРО ЛЕОНКАВАЛО

Л И Ц А:

Канио, директор на селска комедиантска
труппа (в ком.—Палячо) Йорго Стефанов
Густав Ариелд
Борис Христов

Недда, негова жена (в комед. Коломбина) Мария-Бохачек
Катя Николова

Тонио, комендант (в комед. Тадео) . Михаил Петров

Бено, комендант (в комед. Арлекин) . Стефан-Георгиев
Христо Крондев

Силвно, млад селянин . . . Кирил Кръстев

Селянки, селяни, деца, комедианти

Време и място на истинската случка: при Монталто
в Калабрия — 15. VIII. 1865 год.

Диригент: Любен Пинтев

Постановка на режисьора: засл. ертист Христо Попов
лауреат на Димитровска награда

Художник: Цанко Димитров

Хормайстор: Николай Николаев

Концертмайстор: Христо Дюлгеров

Корепетиторки: Виктория Николова и Катя Рашенова

Главни костюмери: Иван Борчаков и Йорданка Кисева

СЪДЪРЖАНИЕ

В един пролог авторът ни разкрива идеята на свето произведение. Той не иска да ни рисува лъжливи и отвлечени приказни събития, а чрез старинната комедия на маските иска да пресъздаде самата реална действителност. Той припомня, че в гърдите на комедианта бие човешко сърце и че неговите сълзи не всякога са фалшиви. Един истински случай е потресъл душата на автора и споменът от него го е вдъхновил за драмата, която ще бъде представена сега. Комедиантът Тонио ни разказва това и накрая се обръща към сцената: играта може да почне!

Действие първо

Край едно село в южна Италия, трупата на комедиантите е намерила подходящо място за своите представления и е тръгнала да обикаля селото, за да кани публиката на вечерното представление. Тъпла поздравява гостите с лекуващи въздиеси. Но маската на комедианта Канио (Палячо) рязко се изменя, щом някои негови познати между селяните се шегуват и смесват играта с действителността. Те канят комедиантите на чашка в близката кръчма. Тонио, „глупакът“ на трупата, отказва, селяните се шегуват, че той иска да остане на сам с Недда, жената на Канио. Тогава ревнивият Канио им напомня, че играта и шегата на сцената са едно, а животът друго и че такива шегички с него са опасни, той би убил всеки съперник.

Недда която не обича Канио и е влюбена в един млад селянин, с трепет следи думите на Канио. Но той вярва на жена си, с една целувка се прощава с нея и отива с другите в кръчмата. Останала сама, Недда постепенно се освобождава от гнета на думи е на Канио. Нейната жизнерадост взема връх и тя дава в една „песен за птичките“ израз на своя копнеж за живот и любов. Привлечен от песента ѝ, Тонио, гърбавият шут на комедианската трупа, измъчен от потисканата си голяма любов към Недда, този път ѝ се открива с една трогателна мелодия, но среща, разбира се, само смях и подигравки от нейна страна. Когато, безсилен да се съдържи повече, той се нахвърля върху нея, тя с удар на камшика по лицето го връща към действителността. Така, в мрачната честолюбива душа на винаги презирания и подритнат от всички грозник, любовта се превръща в омраза и жажда за мъст. Със страшна клетва той се заканва да отмъсти.

Издебнал удобния момент, явява се Силвио, влюбеният в Недда млад селянин. Той увещава Недда да избяга от него. Тя се колебае, но неговите горещи уверения я склоняват. Тонио ги подслушва и довежда Канио. За да увеличи неговата ярост и по този начин да докара отмъщението си до край, Тонио до последния миг го държи и той чува последните думи на Недда към Силвио: „Тая вечер ще бъда навек твоя . . .“. Канио се спуска след него, но Силвио успява да избяга без да бъде познат. Канио иска от Недда да каже името на любовника си и, разярен от нейния отказ, вдига нож срещу нея. Идването на Бепо предовратява най-лошото.

Бепо подканя Канио да се готви за представлението, народът скоро ще почне да се събира. Тонио също съветва Канио да запази спокойствие, само така би могъл да улови при сгоден случай съперника си.

С жестоко наранено сърце Канио трябва да отиде да играе и със сълзи на очи да размива публиката. Той не може да си остане човек, той е палячо, играчка за забава на другите (прочутата ария „Смей се Палячо“).

Действие второ

В един къс музикален увод (Интермеццо) авторът отново напомня това, което ни е казал в пролога си: оркестърът разгъва широко темата на „човешкото сърце на комедианта“.

Вечерта е настъпила, публиката се събира за представлението, Силвио също е дошел и Недда, събирайки пари от публиката, му пошепва да бъде предпазлив. Нетърпеливата публика утихва.

Играе се комедията на Коломбина, една от старинните италиански комедии на маските (comedia del arte) които в миналия век продължават да живеят още по панаирите и селата на Италия. Сюжетът на комедията, обаче, сега точно отговаря на страшната трагедия в живота на Канио.

Коломбина (Недда) очаква любовника си Арлекин (Бепо), който ѝ пее своята серенада. Глупавият слуга Тадео (Тонио) донася вечерята и решава да се обясни в любов на Коломбина. С един ритник Арлекин го изхвърля. Но ето че Палячо (Канио) се явява преди определеното време и Арлекин избягва.

Разстроеният Канио едва успява да се съдържи, като чува Коломбина да отправя към Арлекин същите прощални думи, които не преди дълго време тя беше казала на Силвио: Тази вечер аз ще бъда навеки твоя“. Не само тия думи, но и цялото положение се покрива за Канио с действителността, нарочните двусмислени задявки на Тонио и ръкоплесканията на публиката го докарват до ярост. Той забравя комедията, хвърля палячовската си маска и иска да бъде само човек, който защитава своите права. Но публиката не забелязва това и се възхищава от хубавата му „игра“, от неговия сърдечен и трогателен монолог, в който той излива цялата своя човешка болка. Канио напомня на Недда как я спасил от нищетата и я укорява за неблагодарността ѝ. Недда също излиза от рамките на комедията и студено иска свободата си. Но в очите на разярения от това Канио тя ужасена протича съдбата си съзнава безизходността на положението. С последни сили се мъчи да върне Канио към комедията, към играта, но напразно. Канио иска от нея името на любовника, тъй гордо отказва и признава своята любов, за която е готова еа заплати с живота си. Обезумял от мъка, Канио я пробожда с ножа си. Едва тогава за цялата публика става ясно, че на сцената се е разыграла жестока действителност. Силвио се спуща да спаси Недда, ала ножът на Канио пробожда и него. Едва сега Канио идва на себе си и съзнава какво е сторил. Тонио постига отмъщението си. С прочутите думи „finita la comedia“ (комедията свърши) той поканва публиката да си разотиде.